

ЗВЕЗДА

Цена огласима:

На I. стр. цела стр. први пут 15.— дил. $\frac{1}{2}$ стр. 8.— $\frac{1}{4}$ стр. 6.— дил. На остале три стр. цела 10.—, $\frac{1}{2}$ стр. 6.—, $\frac{1}{4}$ стр. 4.— дил. Понављања у половини цене. Огласи више од три пута по погодби.

ПРВИ ЗАВОД ЗА РАСТРИРАЊЕ

У СРБИЈИ

ПАВЛОВИЋА И СТОЈАНОВИЋА

БЕОГРАД — ДУБРОВАЧКА УЛ. БР. 9.

Јавља свима новчаним заводима и трговцима да ће до 25. ов. м. приспети машина за растрирање и да ће од тога дана почети се у Србији једном тај рад, те да више странци не узимају наш новац.

Од 25. ов. завод ће примати поручбине за растрирање ствари које ће израђивати најлепше, пошто ће бити снабдевен са најсавршенијом растрир-машином. С тога обраћамо пажњу управама новчаних завода да не поручују више на страни растрирање главне књиге, протоколе, скаденције, партијалнике и остале потребне бланкете, пошто ће овде у земљи добити исте по истим ценама. Што се тиче повеза књига, 1. децембра довршиће изучавање и студирање повеза књига по бечком и енглеском начину наш питомал, који је ради тога отишао у Беч и Пешту, и тако и са те стране бићемо у стању да конкуришемо страниј израђевини.

Апелујући на патриотизам свију управа новчаних завода, надамо се да ће потпомоћи ову прву и једину установу у овој струци у Србији.

ШТАМПАРИЈА

ПАВЛОВИЋА И СТОЈАНОВИЋА

У БЕОГРАДУ

Дубровачка ул. бр. 9.

Препоручује се за израду свију штампарских радова као: књига, новина, протокола, скаденција, свадбеница, позивница за забаве, вignetа, посетница, посмртница, трговачких писама и коверата и т. д.

Израда је чиста и лепа. Слова су најмодернија и са свим нова.

Цена солидна.

ЕГОИСТА ИЗ ИНАТА

СЛИЧИЦА

ОД

САХЕР МАЗОХА

—

На великим степеницама Голдонијевог позоришта у Милану суверетеше се једног мутног, кишовитог дана једна дама и један млад човек. Тај је човек представљао слику лепог човека, интересантног, само нешто бледог; имао је црне бркове и косу, а елегантан стас није му се слагао са неуредним оделом. Он се тако журно па је прошао поред даме, а није је ни погледао. Она заста и викну га: „Бетоли!“ посматрајући га зачуђено и нежно кроз бели veo својим првим и ватреним очима.

„Бетоли“, понови исти глас још једанпут, „зар ме не познајеш?“ Шта сам ти то учинила, те већеш да ме погледаш?

„Извини Виргинија“, одговори млади човек прилазећи јој, и ухвати јој љубезно обе руке, те их обасне пољупцима. „Тако сам узбуђен, да те занета нисам сназио“.

„Та да, ти идиш к нашем управитељу“, узивну смешећи се Виргинија, која је била истина још млада, али ипак славна глумица.

„Јест, хоћу да питам господина Белоти Боне, хоће ли дати мој нов комад“.

„Он је у своме кабинету“, одговори глумица.

„Да, у своме кабинету, на чијим би вратима требало да стоје написане, за младе песнике, Дантеове речи: Нека се махну свију нада оми, који онде улазе!“

„Ја сам већ говорила с њим, рече Виргинија, уздахнув лако, „и веома сам топло препоручила твој комад“.

„А он, — шта ти рече он?“

„Он рече да сам ја заљубљена у тебе; а најпосле то је и истина“

„Ти још сумњаш у мој таленат!

„Ни најмање“ одговори глумица; мени је изврено све оно, што чак и само име Бетонијево носи“.

Бетони јој пољуби још једном руку, и оде журно уза степеннице.

„Не заборави,“ довикну му Виргинија, „да данас не играм!“ За тим се спусти ова лепотица низ степеннице, и кроз неколико тренутака одјуреше неве кочије.

Песник Бетони стојао је сада пред вратима угледнога директора Белоти Бона, који је, као и сви остали управитељи талијанских позоришних друштва, у исто време био и славан глумица. Докле су Томасо Салвини и Ернесто Роси били такмаци у трагедијама докле је Белоти Бон био недостижан у комедијама. Кад је Бетони ушао, овај је уважени човек седео за својим писаћим столом. Лице му је било са свим обријано; имао је на себи белу кравату и дугачак при капут, те је тако нише лично на каквог државног чиновника, него ли на глумца. Чим је снавио младога човека диже се, пружи му руку и замоли га да седне. Пошто овај седе, поче управитељ: „Драги мој Бетони, жао ми је, али ја не могу дати ни овај ваш комад „Брак из освете“, као и пређашње, које сам имао част прегледати“.

„А зашто не можете?“ ушта Бетони, а усне му почеше дрхтати.

„Врло је тешко говорити с вама, млада господе песници“ одговори управитељ. Ви, модерни песници, не умете да напишете ништа добро, ништа што би било за употребу. Сви уображавате да сте створили нешто оригинално, а кад тамо, оно пише да не ваља баш ништа“.

Бетони скочи, поче јурити по соби као бесан. „То је већ четврти комад који ви одбацујете, узвикну он; „зар тако треба да се потпомажу млади таленти? Из уста управитеља глумица чујемо тужбу, да није написан ни један нов комад, а по новинама читамо сваки дан како је публика већ ешта старих комада. Напише ли пак који нови песник какав комад, одмах му се стављају немогући захтеви!“

„Већ сам вам толико пута казао“, рече управитељ не кретајући се из свог дипломатског положаја, „да млади таленти треба да се школују према старима; ја сам вам већ казао, да бисте добро учили кад бисте ишли у школу нашега великана, нашега јединога Голдонија.“

НАЈВЕЋА И НАЈСОЛИДНИЈА ПЛАТНАРСКА РАДЊА ЈЕ
у Београду

КОСТЕ НИКОЛИЋА И ЈОВАНОВИЋА

УЛИЦА КН. МИХАИЛА и „ТЕРАЗИЈЕ“

У тој радњи добија се најлепши избор:

ПЛАТНА у свима ширинама и квалитетима;

ПОРХЕТА бела и у боји, клот и у мустрама.

✦ **МОЛДОНА, ФЛАНЕРА и ЧОЈИЦЕ** ✦

у свима ширинама и ценама.

ЦВИЛИХА, КОНОФОСА и ОКСФОРДА

за душеке, ролетне и јастуке.

У богатом избору:

✦ **ТЕПИХА** ✦

у свима врстама, ширинама и ценама.

За тим:

ЗАВЕСА чипкани и **ЗАВЕСА** штофани,
свију квалитета, свију боја и свију цена.

и најзад: Вуне и вунице за чаране, Памука, Јуте, Конгре-штофа, Свиле, памука за штиковање и остале ситнице, које овој радњи припадају.

Сва роба је одличног квалитета.

ЦЕНЕ СУ ВРЛО УМЕРЕНЕ И УТВРБЕНЕ.

Поручбине из Србије извршују се најтачније а мустре на захтев шаљу се бесплатно 1, 1—10

ВИЛИ В. ФЕЛДМАН

ТАПЕТАР

Дубровачка улица бр. 20.

препоручује своје огромно, и у Србији највеће стовариште

СОБНОГ НАМЕШТАЈА

са ценом 20% ниже но игде, а то е тога што је горе именовани тапетар имао ретку срећу, да за готов новац покупује у једној бечкој фабрици мебла, која је пресељена за Берлин, најфинију свилу, штофове и све што у делокруг тапетарског ресора снада; и према томе је у могућности да ове и целе 1899 год. конкурише свима тапетарима са горњим 20%.

Нарочито обраћам пажњу да се у мојој радњи продају **ТОНЕТОВЕ СТОЛИЦЕ**. У огромноме избору: салонски намештај и гарнитуре свилене, плишане, штофане; златна огледала у разним величинама, мат и полиптирана огледала. Разне декорације, за салоне, спаваће собе, трпезарије у највећем избору полиптираних и мат.

Астала разних: никланих, емалираних и т. д. и т. д.

ИЗЛАЗИ
ушорником, чешвршником
и недељом

ЦЕНА:
за 1 месец 1 динар
или 1 круна

Претплату примају све поште у
Србији и иностранству

ЗВЕЗДА

ПОРОДИЧНИ ЛИСТ

Претплату треба слати:
ШТАМПАРИЈИ
ПАВЛОВИЋА И СТОЈАНОВИЋА

Неплаћена писма не примају се

Рукописи не враћају се.

УРЕДНИШТВО СЕ НАЛАЗИ
У ДУБРОВАЧКОЈ УЛ. БР. 9

БРОЈ 10 ПР. Д.

Уредник: Јанко М. Веселиковић

БРОЈ 10 ПР. Д.

* * *

Кад у сутон тихи зрак вечерњи гасне
Па се ноћ са буром без месеца спусти, —
Ја се онда сећам оне ноћи красне,
Кад не беше буре, ни мрак овај густи.
Песме су се наше разлегали звуци,
Чекали смо зору с пехаром у руци.

Безброј ми се слика пред очима створи,
И уздах се оте: „где су дани они?“
А у соби мирно, само свећа гори,
Сне ми прошлости мила са очију гони.
Остављену душу црни јади море
Ја сам зору чекам — али нигде зоре...

Шабан, 1898.

Влад. Сшанимировић.

„ЦИГАНЧЕ“

ИЗ ЗБИРКЕ „СИТИ И ГЛАДНИ“

— Јанко М. Веселиновић —

(НАСТАВАК)

XIX

Крили су своју љубав, али не могоше сакрити. Милена је инстинктивно слутила да ту нешто има, па је оштрим оком мотрила на сваки поглед њихов. Да би била на чисто, она је свим могућим начинима, што једној девојци на расположењу стоје, нагонила Гајића да се изјасни.

Ма да је Гајић убедио Паву да он око Милене само облеће, и да он Милену походи само због ње, опет је бегао од изјасњења, не зато што му се Милена није допадала и што она не би била добра »партија«, него да би био интересантнији. Видећи сад докле се дотерало, он се потруди да приметне траг али тако да буду задовољне и Пава и Милена. Пави је рекао да ређе долази Милену, јер она почиње назирати шта је у ствари.

— А ја ћу — рече даље — ја ћу је походити сваки дан, да би на тај начин избегли сумњу.

Пава је веровала. Правила је сама себи посла да само кућу не би морала остављати. Међутим, Гајић се од свег срца забављао у њеном одсуству, са Миленом.

Али тако не могоше остати. Милена је походила Паву и, разуме се, причала је како се пријатно проводи. Пава поче осећати жаоку која јој задаваше грдне болове. Љубомора поче тровати њену чисту и узвишену љубав. Било је тренутака кад јој живот није вредео једне трунке. Остављала је рад а њу је оставио онај њен мир. Нигде се станисти није могла. Душевени болови беху толики да више није могла ни крити.

И у таком расположењу сретe се једног дана с Гајићем. Није пошла никаквим послом. Мати јој, видећи је нерасположену, натера је да се мало прође.

— Но, хвала Богу, кад те једном видех. — рече јој Гајић поздрављајући се — Ти ме, просто, доводиш у неприлику!

— Шта! Зар ја опет крива?!

— Па ја ти рекох да ређе долазиш Милену, а ти сасвим престаде.

— Не погледа ме нико! — рече она јетко.

— Немој бити неправедна: Милена те воли!... Него, ти канда њу не волиш?

— Не волим! Ко би је могао волети кад се онако изопачила? Да видиш само како пркоси!

Он се насмеја.

— А чиме?

— Тобом! Те г. Гајић ово, те г. Гајић оно... Ни о Богу ни о слову, него само о г. Гајићу!...

— Немој бити луда! Хајдемо мало овако... То јест, да ниси пошла каквим послом?

— Нисам.

— Онда хајде да се прошетамо, па ћу ти све рећи...

И пођоше право улицом. Она је ишла не питајући куд, само је слушала шта он говори. А он је говорио:

— Видиш, душо моја, ти би требала да ми верујеш, као што си ми веровала, и кад би то било онда се не би једила. Ти знаш да те волим! Неколико дана ја се извлачим крадом из канцеларије правећи се болестан, не бих ли те где срео да се разговоримо, да ти објасним. Овај наш сусрет није случајан, ја сам га тражио...

Пођунавши мало настави:

— Да ми памет не налаже да тамо одлазим, ја не бих ни привирео; а да ми наша љубав — коју *ти* хоћеш да сакријеш — не заповеда да играм смешну улогу лажова, ја бих дошао твојој кући, твоје оцу и мајци, па бих им казао све. Ако хоћеш, ево сад да се вратимо!

— Не, не! Немој ако Бога знаш! — рече она преплашено и ухвати га за руку. — Моји ништа о томе не знају. Ја бих пропала у земљу од стида кад би ме погледали и кад би ми што год рекли!

— Па како онда хоћеш да те уверим о својој љубави? Кад бих нешто могао да ти отворим своје груди па да видиш!...

— Верујем ја; али ми је опет тешко....

— А зар је мени лако? Зар мислиш да је лако градити се весео кад ниси? Зар мислиш да ми је лако чезнути за тобом а разговарати с Миленом за коју немам ни једне жеље?

Павино се срце откравило. Она му опрости све; она му поверова све.

Ишла је као луда за њим, ишла је онако куд је он хтео и отишла би преко бела света и не запитавши куда је води.

Он јој је говорио о својим сновима у којима је она била једини господар, о пољунцима, о загрљајима, о жудњи и чежњи....

— Гле! — рече наједанпут — па ми смо већ код тетке Стане! То је та моја рођака. Ако те не мрзи да свратимо! Можеш понити чашу воде.

Паву нешто ледну, она се трже.

— Немој, молим те! Шта ће рећи жена?

— Чуда Боже! Ти не знаш како је она добра!

И узевши је под руку, готово је увуче у дворште.

XX

Тетка Стана беше стара жена; већ је претурела педесету, али се још добро држала. Њена проседа коса и чисто кућанско руво улеваху на први поглед неко поштовање. Али тетка Стана није била жена коју би требало поштовати. Њезин је занат био мало чудноват. Она није прала туђих кошуља, није плела ни везла а опет је живела лепо. Није уживала никакву пензију нити јој је њезин Груја што по смрти оставио, а овамо имала је свега што јој душа зажели. Имала је две лепо намештене собе; по зидовима су висиле слике у златним оквирима што се купују у трговини за намештаје; собице јој беху окићене неким драгулијама које потребит човек никад купио не би.

Многи су гости долазили тетку Стани, многи и мушки и женски гости. Она је све свесрдно дочекивала и испраћала; све је звала »децом«, а њу сви »тетком«. Па како беху отмени ти гости! Све господа у цилиндерима и госпође у шеширима на којима по неки пут можеш видети по две тиче или читаву башту.

— Добар дан, теткице! — рече Гајић и крадом намигну на тетку Стану.

Она се од једанпут упренодоби.

— Треба ситне проје да те поснем! Бог ти помогао! Па где си, где си? Дао те Бог видети!

Пава јој приђе те је пољуби у руку, а она њу у оба образа.

— Жива била, чедо моје! — рече јој и помилова је по ознојеним, једрим обрашчићима.

— Е, драга тетка, част ми је представити моју будућу...

— О-хо! Зар ово лепо детенце! Слатка душо теткина! Па извол'те, извол'те, децо! О, слатко чедо теткино! Лоло један, ниси заслужио овако дете!

— Е, па, тетка — рече он пропуштајући Паву напред и намигнувши тетку Стани — нећеш ме зар брукати сад!.. Зар сам ја тако рђав!

— Стана га загрли.

— Голубићу мој! Зар ти не знаш твоју тетку? Па с ким ћу се ја напалити ако с тобом нећу? — рече жалостивно.

— Шалим се, шалим! Ти си моја добра теткица! — рече он и потанше је по плећима.

Уђоше у собу из које бијаше хладовина и мирис цвећа. Соба беше чиста и лепо молована. У свему се огледаше нека отменост и величанствена тишина, коју нарушаваше шеталица на сахату у ораховој кутији.

С неким страхопоштовањем Пава уђе у ту собу. Једва је смела корачати; тако јој се учинила величанствена.

— Седите, децо.

— Хвала, тетка! — рече Гајић и спусти се на једну постељу. Стана ухвати Паву за руку па је посади до њега.

— Седи, чедо моје, седи. О, како си лепа! — рече јој, а затим се окрете Гајићу — Па чиме тетка да вас почасте? Хоћете пива?

— Па да видите, тетка, хоћемо.

— Ја бих молила да ми дате чашу воде, — рече Пава.

— Немој воде пити, не ваља вода кад си тако ознојена — рече Стана.

Па се диже и оде да им припреми пиће.

Гајић привуче своју столицу ближе Пави.

— Ето, то ми је тетка. Је ли да је овде лепо и склонито? Ту се, ето, можемо састајати и разговарати до миле воље, а да нас нико не загледа!

Па је обгрли око паса и поче љубити. Пава се противила, али не пољунцима његовим, него се бојала да »тетка« не бахне. Али његови пољунци беху тако слатки да она, мало по мало, заборави на све обзире, и подаде се жељи свога срца: поче и она њему враћати пољусце.

Топлина даха његова, мирис цвећа и она удушена хладовина готово је опише. А он јој тепаше тако мило, тако слатко!...

— Бићеш моја жена! Ја без тебе нећу да живим! Та живот би ми био пуст кад ме не би гледале ове очи! Ја више ни тренутка не бих живео!

Верујеш ли ми да не бих живео кад би ова рука постала туђа?

Она му је неограничено веровала и дотле; али сад свака његова реч беше пред њом као изливена, као оживотворена.

— Чуше се »теткџини« кораци. Он се, као мало одмаче од ње. Стана уђе носећи пиво и неко »мезе«.

— Ево дечице! Узмите по један залогaј, па онда пиво. Пре пива треба узети један залогaј.

Гајић скочи те послужи и њу и Стану. И ако Пава не беше навикла на пиво напи се и пријало јој је, јер је била жедна.

Онда поче »свршавати ствар«. Стаде поверавати њихову љубав а Стана слушаше с пуно пажње и фамилијарности. Она показа толико бољевости као да су јој рођена деца. Онда поче давати савете. Одобраваше њихову љубав, благосиљаше их. Шта више рече: да ће и сама с њима отићи Павиним родитељима те да запроси Павину руку за свога »голубића«.

Све сумње ишчезоше. Пави се чинила та добра старица као нека светитељка. Она је мислила да јој ни отац ни мајка не могу ни у чему мане наћи.

Међутим подне дође. Кад сахат на зиду изби дванаест. Пава се сети да је требала давно бити код куће па скочи преплашено. Али је Стана задржа. Обећа јој да ће је сама отпратити и још данас разговарати с њеним родитељима. Навали и Гајић. Убедише је да јој је свеједно, јер шта би сад казала оцу и мајци кад је већ дванаест прошло.

Пава виде да имају право и седе. Стана оде да спреми мало ручка, а Гајић, весео и задовољан привуче Паву на своје груди...

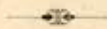
Које љубавни занос, које лепе речи Станине — учинише те Пава изгуби сасвим памет...

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

У БИБЛИОТЕЦИ

Л. И. Пальминъ

Седим у библиотеци. Тужне се слике вију,
Са корицама златним књиге ме сетно гледе,
Све ми се чини: душе писаца ту се крију,
А њихне патње, боље странице причају бледе.

Све што им душу носи, миоли и жеље креће
Бесмртним живи жићем, славећи свете труде;
И сам је ваздух свети... Невидним крилом леће,
А сени великих људи врх глава наших бледе.

М.

ГДЕ ПОМОРАЊЦЕ ЗРУ

од
Н. А. ЉЕЈКИНА

(Наставак)

XVII

Из ресторана супрузи Иванови и Коњурин пођоше у свој стан, у гостионицу, оставише тамо своју куповину, па се поново вратише у град да траже Касину и концертну салу, о којој им говораше тога јутра „капетан“ Васиљевић, као о месту, где се може лепо скратити време. Коњурин је у почетку отказао Ивановима забаву у Касини, говорећи, да ће најбоље бити ако прилегне да спава, јер прошле ноћи готово није ни спавао; али Глафира Семјоновна натера га да иде.

— Молим вас, — говораше му она — ко је још спавао у иностранству одмах после обода? Ви морате ићи да видите знаменитости овога града!

— Ама, знам ја те знаменитости! Земљак ми је причао, да се и тамо игра у оне комендије. Па држим, неће бити право да допустим да ми ценове истресају, као оно јутрос.

— Е, баш сте ви чудан човек... Зар морате играти?

— Тхе, човек је слаб... Него, како би било, да гурнем мало подаље кесу?

— Па дајте је мени, предложи му Глафира.

— То пристајем, рече Коњурин; предаде јој своју кесу и оде заједно с њима.

Била је тиха, звездана ноћ, а они су ишли по улицама слабо осветљеним. У Ници рано затварају дућане, и гасе светиљке у изложима, а ове су најјача потпора градскоме осветљењу. На путу су ретко кога сретали Публика беше поглавито у позориштима и концертним салонима. На мору, с балкона, у Jetté Promenade, бацили су ватромете. Ракетле трескају и пуцају, па се разасипају у разнобојне искрице по тавно-плавоме небу. С те стране долажаху и звуци од оркестра. Иванови и Коњурин засталоше да уживају у ватромету.

— Видиш како се маме лудаци у играчку воденицу! Пуштају ватромет, само да их намаме. „Коменз господо, одмакните, далеко вам лепа кућа“, говораше Коњурин. — „Не, мусји, не идемо ми тамо, одавде је лепше гледати.“

— Ваља опет ићи оним трговинама. Капетан Васиљевић рече да је тамо та Касина рече Глафира Семјоновна и поведе мушкарце за собом.

Дошавши поново трговинама они без по муке сазнадоше где је Касина, јер улазак у ову беше јако осветљен. На уласку се гураше продавци воћа, цвећа, штапова, албума Нице и многа дечурлија. Они су звиждали и певали. Један је чак прилично изводио гласом арију Торедорову из Кармене. Неколицина дечака присела на пете, па играју с камичцима у бакрене новчиће.

— Гле, Иване Кондратићу, колишши су, па већ у новац играју. Баш је та Ница! Управо играчка кућа! сврати пажњу Коњурину Николај Ивановић.

Плативши за улазак по два франка, Руси уђоше у дивну салу Касине, електрички осветљену. То не беше сала, већ громадна зимска башта, с раскошним палмама, лотанијама, што се уздизаху стакленој таваници. По зи-

довима се вију растења што пужу; свуда се шарене и миришцу разноврсни цветови у корпама. Башта беше намештена малим столићима; за овима седи публика, пије лимунату, коњак са содом, или марсалу; на естради, украшеној тропским растењем певао је хармонично мушки, певачки хор. Јако и брзо падају ти у очи накинђурене кокете у шеширима, чудновато накинђеним — читавом шумом цвећа и перја; ту су Енглези у своје белом оделу почев од капе па до потпетице, мршави, дугачки као мотке, искезили зубе а рашчешљали бакенбарте те им личе на пераја, којим риба плива. На неколиким местима, где се пио коњак за столовима, наши путници чуше руску реч.

— Руси... насмеја се Глафира Семјоновна. — Истину рече капетан Васиљевић, да овде живе многи Руси. И, дивно чудо, настави она, да Руси само коњак пију и ништа друго.

— А куд је православни човек пристао да се весели уз лимунату? Од лимунате нема никаква весела... пијеш и идеш као мисирска мумија! одговори Коњурић. — Ја мислим још, да с вашим супругом заседнем и искапим коју чашицу коњака.

— Ето, видите... Али ћете допустити, да бар башту обиђемо и публику разгледамо како ваља. Овде су даме богато одевене. Ах, где, где се игра... рече она и завире у побочну собу. — И колико је ту света!

На галеријама јако осветљеним и разделеним на одељења, која допиру до сале, заиста се у велико играло. Око столова са жељезницом и коњима што се врте, гура се маса публике. С времена на време чује се само узвик банкарев: „Игра почиње, господо“ и „не иде више“.

— Никола Ивановићу, ајде ти тамо, како знаш, а ја ћу окушати срећу са овим малим златником, рече Глафира Семјоновна. — Ваља се срећом користити. Јутрос сам добила, па могу добити и вечерас.

— Остави се, Бога ти...

— Не, не. Не одвраћај ме, молим те. Јер, баш ако бих и изгубила овај мали златник, у ствари, опет не губим ништа; то је од јутрошњега добитка.

— Е, проби ми главу с тим јутарњим добитком, као кокошка с јајетом! Па ниси ли ти тај добитак одавно утрошила за којекакве ситурије по трговинама?

— Не, не, ја још имам од тих новаца. Јао! Та колико је овде тих играчких столова! Колико више, него онамо, на кољу, где смо јутрос играли! Видела сам више од пет столова. Ево, један, два, три, пет, шест... Дакле, знате шта? Да се не би мотали овуда око мене, идите обојица, те пијте коњак. Вама је и иначе досадно, ако грло не поквасите. А ја ћу остати овде. Коњака ћете, ваљда, умети и сами заискати?

— Још како! Механске речи француске су ми врло добро познате... хвали се Николај Ивановић. — Мени је мука за друго што, а што се тиче пића — не бери бригу. Само ти, Глаша, мотри добро, да се не углибиш... Не више од малога златника.

— Нећу, нећу. Ако златник изгубим — прекидам.

— Е, тако. Хајдмо, Иване Кондратићу, да се мало поткрепимо!

Супрузи се раставише. Глафира оста код играчког стола, а Николај Ивановић и Коњурић одоше да траже себи коњака.

После једног сахата Николај Ивановић приђе оном играчком столу, где је оставио Глафиру Семјоновну, и — не нађе је. Стаде је тражити око других столова и опази је, најпосле, сву бледу и ознојену. Она азартно бацаше новац. Она чудна, велика, париска капа спала јој на затиљак, испод ње вири чуперак косе, влажне од зноја. Опазив мужа она уздрхта, окрете му се и погледа га сузним очима, а усне гризе.

— Замисли, рече она најпосле, — изгубила сам више од двеста франака!

— Шта рече?

— Да! Овде је лоповлук, прави лоповлук! Два пут сам добила на Лисабону, требала сам да примим новац, али банкар оспори и не даде ми ништа. Затим сам добила на Лондону, али неки шугави старчина, с козјом брадом, стаде ме уверавати да је он добио, а не ја, па згрну паре и побеже. Ах, то је свињарија, Никола Ивановићу... Је ли могућно да се немам коме на њих жалити? Отети ми три изиграна коња! Ах, то је ужасно! Да ми то нису отели, ја бих остала на свом новцу, а не бих била у штети двеста динара.

— Али, од куда теби, душице, двеста динара, кад ти ни дваест динара није преостало од јутрошњега добитка? — чудно се Николај Ивановић.

— Ја сам швердала новце Ивана Кондратијевића. Ђаво ме натера, те му оточи узех кесу на чување!

— Дакле, ти си Коњуринов новац проиграла?

— У томе и јесте ствар! Ето, од свега његова новца остало ми је само један златник и велики, сребрни петак. А њему то ваља вратити. Ти ћеш то већ дати њему, је ли Коља?

— Ах, Глаша, Глаша! вели Николај Ивановић и маше главом.

— Ама, шта Глаша? Молим те не пребациј ми ништа. Мени је већ и сувише! Ох, да ужасна лоповлука! Отети три, изиграна коња! И то ми је Ница, аристократски град! А где је Коњурић? упита наједанпут Глафира Семјоновна.

— Замисли, и он игра. Не могу да га одвојим од стола. Све баца на тринаесту нумеру, вели: „хоћу баш на ђаволском броју да добијем“... И он је такође изгубио преко двеста франака.

— Од куд' му паре? Његов новчаник је у мене.

— Разменуо је билет од пет стотина франака. Он ти је дао кесу, али новчаник с банкама је задржао, — одговори Николај Ивановић, па одмах додаде: — Баш ти игру, пљуни на њу, па хајде да дигнемо Коњурина иза стола, иначе, он ће се упропастити. Запио се човек, па једнако наручује коњаке и увећава суму давања.

— Али, ја сам дужна колико било повратити, Никола Ивановићу.

После то окушај. Ми ћемо још доћи овамо. Али сад ваља оног пијаног човека дићи и одвојити од проклетога стола. Коњурић још по мало тебе слуша, ти имаш утицаја на њ.

Глафира Семјоновна попусти, и поправивши капу на глави, устаде с места где је дотле играла. Заједно с мужем крете се она да види Коњурина.

(наставиће се)

ПРОСЈАКИЊА ИЗ ЛОКАРНА

— Халдрих фон Клајст —

Код Локарна у горњој Италији налазио се при подножју Алпа један стари замак, који се сада, кад се долази са Св. Готхарта, види где лежи у рушевинама и развалинама.

То беше замак са високим и пространим одајама, од којих у једној беше некада смештена на разастртој слами нека стара болесна жена, која се просећи нађе пред вратима дворским и пробуди милосрђе домаћиново.

Маркиз, господар тога замка, који, при повратку из лова, случајно уђе у ту собу, где је обично остављао своје оружје, мргодно заповеди старој жени, да устане из угла у којем лежаше и да се одвуче за пећ.

Жена, како се подиже, поклизне штаком на глаткоме поду, падне и врло се опасно повреди. Она се, до душе, још и могла са неисказаном муком подићи, и, како јој је наређено, прећи преко собе, али се иза пећи стењући и јенајући стропошта и — издана.

Много година после тога — пошто је маркиз ратом и рђавим годинама запао у тешке имовне прилике — сврати њему неки флорентински ритер, који је хтео да откупи замак, због његовог дивног положаја. Маркиз, коме је много било стало до те продаје, нареди својој жени, да странца намести у горњу собу, која се није употребљавала, али је била врло лено и господски удешена.

Али како се запрепастише ово двоје, кад ритер у сред ноћи долете до њих престрављен и блед, клетвом потврђујући, да тамо горе има аветиња, да је нешто, што се не може видети, са неким шумом, као да је на слами лежало, устало у куту и довољно чујним корацима лагано и посрћући прешло преко собе и стропоштало се иза пећи уз тужно јечање и стењање.

Маркиз преплашен, не знајући управо ни сам за што, исмејавао је ритера извештаченом веселашћу, и рече, да ће одмах устати и да ће, ради његовог умирења, провести ноћ с њиме заједно у соби.

Али ритер замоли да буду добри допустити му, да на наслоњачи у њиховој соби проведе ноћ, а кад јутро дође, нареди да се преже, опрости се и отпутова.

Овај догађај, који је у околини начинио праву хукубуку, расплаши, на један, маркизу веома непријатан, начин, многе купце, тако, да се маркиз одлучио — пошто се и међу самом домаћом послугом утврдило веровање, да тамо у оној соби нису чиста посла — да једним одсудним кораком разбије свако страховање. Реши се, дакле, да прве ноћи ствар лично извиди. Тога ради нареди, да се у вече пренесе његова постеља у ту собу и сачека поноћ не спавајући.

Али како се пренерази, кад се одиста, уз ударце дванаестогачаса, зачу непојамно шуштање. Беше, као да се човек диже са сламе, која се под њим ломљаше, за тим као да пређе преко собе, док се иза пећи уздишући и крљајући не свали.

А у јутру, кад је сишао доле, запита га маркиза,

како је испало испитивање? На то се он обазре преплашеним и несигурним погледима и, пошто је закључао врата, увераваше да привиђења постоје у истини. Маркиза се уплаши као никад догле у своме животу; али замоли ипак маркиза, да, пре него што се ствар са свим рашчује, предузме у њезину друштву још једно хладнокрвно испитивање.

Ну и следеће ноћи чуше они, у друштву једнога верног слуге, кога са собом беху узели, одиста исто онако непојамно аветињско шушкање. И само горућа жеља, да се замка по што по то опросте, могла је их приморати, да ужас, што их обузе, прикрију у присуству слугином и појави тој придаду какав са свим обичан и случајан узрок, који ће се морати пронаћи.

А у вече трећега дана, кад су се обоје са уздрхалим срцем поново пењали по степеницама за гостинску собу, са жељом да овој ствари најзад уђу у траг, нађе се случајно пред вратима собним домаћи пас, који се беше опустио с ланца. И маркиз и маркиза, и не знајући за што — можда са нехотичном намером, да осим себе имају уза се још нешто треће, живо — узеше и пса са собом. Муж и жена, две свеће на столу, маркиза потпуно обучена, маркиз с мачем поред себе и пиштољима, што их је узео из ормана, седоше око једанаест часова свако на своју постељу; и док су они покушавали, да се разговором, колико су могли, позабаве, леже пас, подавивши главу и ноге, на сред собе и заспа.

Не потраја дуго, кад се, баш у по ноћи, опет зачу оно ужасно шуштање; неко, кога никакво човечије око не могаше видети, подиже се на штакама тамо у углу; чује се слама, како под њим пуцкара; и код првог корака: тап! тап! пробуди се пас, подиже се на једанпут с пода, начуљи уши, па, режећи и лајући, узмицаше према пећи, управо као кад би човек на њега налетао.

Кад то виде излете маркиза са наокустрешеном косом из собе; и док маркиз, зграбивши мач, узвикиваше: ко је то? и, пошто му нико не одговараше, стаде узмахивати мачем по соби као помаман, да је ваздух пиштао — нареди она да се преже, решена, да се с места одвезе у град.

Али пре него што је још покупила неке ствари, и пре но што је са набацаним стварима изјурила кроз вратнице, могла је видети како је пламен обухватио сав двор и како га прождире.

Маркиз, страхом и ужасом раздражен, беше дохватио свећу и, сит живота, запалио га са све четири стране пошто беше обложен старим дрветом.

Узалуд је маркиза слала људе унутра, да несрећника спасу; он беше већ на ужасан начин свршио.

И данас још леже његове беле кости у оном собњем куту, из кога је он истерао просјакињу из Локарна.

Ј. У. —

КЊИЖЕВНОСТ

У прошлом броју донели смо причу *Ленивац* од Алфонза Додеа.

Алфонз Доде родио се маја 1840, у Ниму у Провансу. Био је члан познатог књижевног триумвирата: Иго, Зола, Доде. То ће рећи књижевни првак француске књиже. Иначе међу њима нема велике сличности. Иго је романтик-политичар, Зола натуралист-моралист, Доде реалист-уметник. Није овде место да аналишемо in extenso његова дела. Допустите само неколико маркантних и карактеристичних обриса, онако grosso modo, за његову књижевну физиономију.

Није уживао у педантном минуциозном Золину сликању. Износио је порочне стране данашњег друштва, али без много буке. — Главнија су му дела: *Фромон млади и Рислер старији*, прича о два друга; *Жак*, историја једног сирочета; *Набаб*, слика друштва из другог царства (Наполеон III); *Прогнани краљеви*, култ монархизма, проклетство монарха; ¹⁾ *Еванђелист*, дирљива слика силна утиска; *Бесмртник*, сатира прилично горка против академије; *Нума Руместан*, *Сафо* итд. Његове пак краће приче (*Писма из мога млина*, *Понедељничке приче*) нису само причине, не, то је збирка осећаја, утисака и успомена, у којима се посматрана реалност удружује с љупком поезијом. Уопште његови су карактери с природе живи, пластични и логични у свом развоју. То је његова faculté maitresse. Отуд целина каткад неприметно губи; али његово сликање човечије унутрашњости, откуцаји срца људског, анализе душе, страсти, с изношењем онога што је есенцијално, карактерно у ствари, даје нам накнаду за слабију синтезу. То је уједно сведоштво његова оригинална осећања, дара без којег нема уметника. Али то не значи да је тај „осетљив посматрач“ напустио ову јудолу плачевну. Напротив, њу је само и сликао. — Свака му је глава, свака алинеја прави сликарски tableau. С елегантношћу и отменошћу стила удружује се живахност и природност израза. Није ретка ни варијација духа. — Умро је 17 децембра прошле године.

У. П.

„Поп Ђира и поп Спира“, приповетка Стеве Сремаца. Издање „Бранкова Кола“. Српска Манастирска штампарија. Сремски Карловци.

Веома ми је жао што не могу овог пута да вам говорим опширно о целокупном раду Сремчевом, а то бих волео баш поводом ове последње књиге његове. Немогуће ми је из многих разлога, а и обим нашег листа не би допуштао за једну ако не велику а оно дугачку студију. Но ја то задовољство резервишем за другу прилику, које ће од сад бити честе — бар се ја надам, јер ће се Сремац сад јамачно још више провредити кад је ова приповетка наишла на овакав топал пријем.

Ред је да вам се каже: да се за ових последњих година ниједна приповетка није толико пута штампала,

¹⁾ Нека сте проклети ви којима је народ поверио свој олтар, а ви место да га чувате и браштите, ви га ногама изгазите.

па ипак тако радо и као прештампавана читала, као ова два попа. За не пуне четири године три издања! Први пут је изашла као подлистак у „Будућности“, листу незнатном, и одатле је дотерана прештампана у „Бранковом Колу“ па је оно одштампало у засебну књигу, као хонорар Сремцу. Али је то, још пре, један леп поклон српској публици од овог вредног уредништва, јер су читаоци много добили што имају ову красну и духовиту приповетку у једној књизи, а не да је читају испрекидану, те се врло често дешава да човек по коју главу и пропусти. Примећује се да је то и самој приповетци донекле шкодило, што је писана за подлистак, јер има местимичних понављања која уде општем добром упечатку.

Што је најинтересантније и најлепше у овој приповетци то је што се у њој открива један нов Сремац. Један Сремац је био већ велика добит за нашу сироту књижевност, а сад их имамо два! Ви сте знали само за Сремца писца „Ивкове славе“, чувене приповетке, која већ толико времена снабдева сва весела, све славе и све свадбе у Србији „вицевима“, који још дуго неће остарити, али нисте ни сумњали да је то само једна половина, — и то она можда чак мање јака, — Сремчева талента. Прави Сремац је тек имао да се јави.

У „Ивковој слави“ Сремац је хладни опсерватор и доброћудни хуморист, који се скида од смеја гледајући једну врсту људи, дотле њему са свим непознатих. Њему се то јако допало и он је сео да и нама то исприча. Ништа више. И зато, ма колико да је приповетка пуна духа; ма колико да су карактеристике тачне, чудесно тачне; ма како да је стил лак, пријатан и права прескавица од духа; ма како да су му слике и поређења пикантна — ипак се опајало да је то само једна приповетка а да ту није изнесен живот, живот прави, живот свакодневни, где све прави остављају своје силуете за вечита времена. Видело се да нема ту оне топлине, коју писцу даје предмет, а писац је комуницира публици; да ту оскудева она, како да кажем?, интимност између дела и творца. Јасно је било да је Сремац само један стран посматрач, врло финих чула, кога јако занимају типови на које је случајно натрапао, али да му је се то могло десити и у Врању, и у Скопљу или ма на којој тачци српског југа.

Са свим је друкчији Сремац у „Поп Ђири...“ Ту искаче оно што једног писца прави великим, на име: узајамност осећаја писца са средином, (communauté de sentiments), где је пишчев темперамент нека врста природног дестилаторског апарата, кроз који проструји цео живот једне околине, па пошто се ту пречисти и у типове изради, излази као квинтесенција опазака пред читаоце, који су тада у стању да по неколико образаца познаду цело друштво. Сремац је тек у овој књизи прави реалиста, т. ј. човек кога занима само оно што је genus, а никако изванредни конкретни случајеви, ма како они интересантни били. Он се бави с људима као што смо ви и ја, који нису ни мало бољи ни мало гори од нас, но су блато од чега се све прави; који су чак и добри под извесним условима и са извесним ограничењима; који неће никад бити рђави из голог задовољства или дилетантзима, но једино из „добро схваћених“ својих

личних интереса; који су приглупи, прилени, доброћудни и сујетни; који воле што добро појести и још боље попити, као сви смртни људи и који су себични до наивности и до хероизма, па који су због свију тих особина, што се сваки час укрштају, сударају и противрече — *смешни*. Али они нису нарочито направљени смешнима. Није њих описивало осветничко перо које се наслеђава туђим манама, те изгледа као да се свети невиним људима због своје рођене глупости; не, то је један благ мало скептички оптимизам (ако смем тако да се изразим), скептицизам који има само да послужи као ограда писцу од прекора: да своје људе сувише воли. Јер се Сремац непрестано женира и увек изгледа као да хоће да каже: „ја њих не волим баш толико колико ви мислите, и нарочито моја љубав није слепа. Ја знам да они нису никаква створења за углед, али се ипак могу волети због других ствари. Тако н. пр. мени је као и вама извесно да је овај Нића боктер једна ванцага, и да не заслужује ни онај хлеб што га једе, а камо ли да буде општински часник; али га ја ипак волим. Волим га јако и безразложно — за вас, али га волим као и цело село што га воли, а оно има разлога за то. Волим га јер то није ником криво, јер то није штетно, волим га јер је он у хармонији са својим селом и верни представник његових становника, а то значи да ће он остати боктер док буде добрих људи у селу, т. ј. докле год буде село сретно. Волим га јер он није маџарски жандар; јер нам је он довољан да нас чува од „кера и швалера“, а од другог нас чега и нема чувати, а кад једном *нега* нестане, нећемо најпре бити сигурни од оних, који нас чувају. Волим Нићу боктера, јер је он задовољство, јер је он срећа, јер је он традиција, јер је он појезија.... Зато волим Нићу боктера!“

Та велика Сремчева љубав према својим типовима створила му је једну ману, која се опет толико код њега укоренила, одомаћила и преобразила да је изгубила својства мане и постала као нека манира. Мислим на оно сувишно анализирање или описивање појединих ситуација. Сремац се загледа и занесе гледајући један свој тип. н. пр. мачка, па га стана испитивати, осматрати; о обрће га, о преврће га, о загледа га, о глади га, о мази га, да то није више описивање, то је формално „љубовање“... Сремац постаје заљубљен!

Ал' ја ћу опет да „прећерам“, што реко Владика. Ограничио сам се на приповетку а окупих вам причати о самом Сремцу.

„Поп Ђира и Поп Спира“ је једна безазлена историја која се може десити сваком смртном, особито ако је тај смртни поп, па још има попадију с ћерком. Али су ту описани до ситуација живот и нарави попове, и његове породице; ту је тако лепо изнесена монотонија и свакодневна таворења једног банатског села, да то постаје бити опис — то постаје атмосфера. И онај који никад није био у Банату може после ове приче, осећати као да је тамо неко време провео. Сремац је дивно видео и Нишлије, али он зна и осећа само живот Срба „из прека“, Срба Банаћана. Ах, Сремац није могао општу услугу учинити ни њима ни нама! Он је подгрејао у Србијанаца ону стару љубав за те краје. И зато је неразумљива она замерка са извесне стране: као да је ова

приповетка неко „исмевање.“ Та зар не видите да је ово поема банатских чари! А Банаћани, са свима оним ситним манама, због којих човек, по причању Сремчевом мора да се искида од смеја, ипак излазе као култивисани и већ напредни земљорадници, а њихова средина као једна цивилизација. Они могу имати мана, али без њих нису ни највећи народи, Французи и Енглези, но их и те мане представљају као људе већ ојесане и давно измакле из примитивне формације.

А Банат је још поред тога и врло симпатично описан, као земља, којој равне нема, и где је толико добро да и „паор мора да побесни, враг му баби.“ Банат такву оцену и заслужује јер и Ђура тврди „да на овом белом свету лепше земље и нема.“

Дивни Банат равно поље
И Бог му се диви.....

Само човек који силно воли једну земљу може писати као Сремац, и онај мало подсмешљив поглед је само ту зато да скрије сувишну милошту и сузу у оку, која се увек заблиста код честитих људи, кад год говоре о предметима милим.

Али ма колико да се Сремац боји нежних сцена и да избегава разголићавати своје осећаје, ипак се овог пута није могао савладати и уздржати. На завршетку бризнуо је један такав млаз љубави и носталгије за оном питомом Бачком и равним Банатом, да ће оно неколико листића остати као једно од најлепших места у нашој књижевности. Ја сваког молим да тај свршетак прочита па ће се зачудити кад нађе Сремца дирљива као Ђуру, на његовим најлепшим странама.

И кад човек помисли: да су и Мита Живковић и Милан Јовановић и Андра Гавриловић и Драгиша Станојевић нашли места у „Задрузи“ а да се на Сремца још није наишло!... Са свим к'о у Срба!

Морам вам још рећи да је издање врло лепо. Артија фина, слова крупна и округла, повез чврст и јак. Честито „Бранково Коло“ се овом књигом осеватило. Хвала и њему.

Spectator.

ЗАНИМЉИВЕ СИТНИЦЕ

Бесмртност на тањиру. Онога дана кад је Франсоа Копе изабрат за члана француске академије, срете он као што >Illustration< прича, песника Теодора де Банвиља, који му ердачно честиташе. >Ваше честитање<, рече му Копе, >задаје ми бола. Мене туга мори кад помислим, да ви нисте у академији, а ја јој припадам. Ми ћемо вас морати да примимо<. — Али ја нећу никад да вас походим, да би сте ме примили, одговори де Банвиљ. А кад би смо вас ми изабрали, и ако нас ви не походите? Кад би вам се титула академичара једног лепог јутра донела на тањиру?... Банвиљ се размишљаше, за тим рече, смећећи се: >Ја не знам, шта бих радио с титулом<. У сва-

ком случају *шанир биз задржао*. И де Банвил, тај осећајни песник, постао је бесмртан и без академије.

Најсавршенији модел. Из Њујорка пишу: За уметника, сликара или киноресца није данас тако лако наћи женски модел, коме облици тела одговарају законима лепоте. Ако и пр. имате да моделујете или насликате богињу, принуђени сте, да употребите више модела, како би од свакога узели лепше делове тела, те их саставили у савршену целину. По законима о лепоти женска мора да буде овако грађена: Висина 5 стопа, 4 палца, струк $66\frac{1}{2}$ сантиметара, обим кукова 94, руке $11\frac{1}{2}$ сантиметара, ноге $16\frac{1}{2}$ сантиметара. Тело не сме бити ни теже ни лаганије од 61 килограма. Млада дама у Њујорку, С. К. Беџ важи у Америци сад као најсавршенији модел што га има. Њујоршки уметници кољу се око ње. Она је била модел за дивну Венеру, што се налази у палати Г. Гулда у Њујорку. Њој се плаћа што једанпут седи као модел 30 до 40 долара. Амерички сликар Вилем Лов има њој да захвали за своју славу. Свет се дивно прекрасним женским ликовима на његовим сликама много пре, но што се знало, са кога је модела узео дивне форме. Докле је год могао Лов се бринуо да модел остане тајна, али разуме се, да тај његов монопол није могао остати трајан.

Проналазак власуље. — Филип Добри, херцог бургундски, отац Карла Смелога, беше за време дуже и тешке једне болести изгубио сву своју косу. А то беше за њега у толико већа невоља, што је он већ и због тога волео изгледати леп, да би освојио срце Изабеле Португалске, своје заручнице.

У тој невољи морао је Филип најзад прибећи сомотској каници, која је оскудицу у коси прилично прикривала. Двор, који све вађе, да је лепо, што чини крунисана глава, пожурни се да ову чудновату ношњу Филипову заведе као моду, и Белгијанци се нису мало зачудили, кад су видели у Бриселу цео двор, и оне уз њих, са потпуно ошишаном косом и црним сомотским капама.

Свадбене свечаности отпочеше; Филип разви сав сјај својега господства, чиме се надао, да ће учинити, да друге незгоде његове појаве мање падну у очи. Али, на несрећу, њега је гонила зла судба, баш кад се најревносније трудио, да се донадне својој невести.

Једне вечери владала је најдубља тишина у целој дворци. Инфантикиња је клечала пред својим молитвеником и свршавала је своју вечерњу молитву. У том се из неочекиване отворише једна врата са стране, и Херцог Филип уђе унутра. Пун љубави сави он колена пред својом невестом и мољаше за опроштење, због свога доласка.

Обоје се за тим подуже разговараху, и услед непажљивог једног покрета изненада спаде, у сред разговора, црна сомотска капа са херцегове главе. При погледу на поштовања достојну главу, којој је баш са свим био ускраћен природни накит, није се могла Инфантикиња уздржати а да не прене у силан необуздан смех. Херцог је с почетка стајао ту као скамењен, али за тим скочи и утекне из одаје.

Филип тада раснише, посредовањем једног дворског

Садржај: * * * (песма) — „Циганче“ (наставак) — „У библиотеци“ (песма) — „Где поморанце зру“ (наставак) — „Просјаккиња из Локарна“ — „Књижевност“ — „Занимљиве ситуације“.

чиновника, високу награду ономе, ко пронађе начина, како да се на вештачки начин помогне оскудици у коси.

На то се пријави неки берберин и мољаше, да га пуште дворанину.

Кад је ушао, извуче из једне платнене кесице неку врсту канице, али канице снабдевене дугом косом, каква расте на човечијој глави. Дворанин се при посматрању овог ремек-дела, веома обрадује и обећа богату награду — Твоје име? запита берберина.

— Пјер Лоршан, из Дижона сам, а по занимању берберин.

А у вече овога знаменитог дана дао је Филип Добри Бриселјанима сјајан бал, на коме се појавио са власуљом од дивне плаве косе.

Невероватност. — Кад је чувени амерички ђенерал Шеридијан Сијуксанске Индијанце походио, причао им је преко тумача, који је био урођеник, о чудима железнице и био је врло радознао, какав ће утицај имати то његово причање на урођенике.

— Па, шта веле људи? — упита он после мале почивке тумача.

— Веле да не верују у то, — одговори овај.

Шеридијан је за тим описивао парну лађу, а тумач је по том те речи опет превео Индијанцима.

— А шта веле о томе? — упита ђенерал, кад је видео, да лица у Индијанаца беху још увек непомићна.

— Веле, да не верују ни то.

По том ђенерал описиваше телефон и објашњаваше како човек може да с једнога краја жице, која је пружена на неколико километара, разговара с човеком који је на другом крају; кад је Шеридијан довршио, овога пута је тумач ћутао као заливен.

— За што им не преведете то што сам вам сад причао? упита га ђенерал зачуђено.

— За то што ни сам то не верујем, одговори тумач мирно.

Расејани епископ. Енглески листови причају једну мало претерану, али врло занимљиву историју о неком добро познатом ирском архиепископу, који што год је више старио, постајао је све расејанији. Тако једнога дана деси му се једна неприлика, која би за мање познатог и омиљеног свештеника могла бити од неповољних последица. Био је на ручку, што га је гуверниер Ирски давао изабранијим гостима поводом неке свечане прилике. Кад је друштво било у најбољем расположењу, наједанпут се диже његова светост иза трпезе бледа лица и узвикну ужаснуто: »Дошло је — дошло је!»

— »Шта је дошло, ваша светости?« — »Какава — одузетост — које сам већ од толико година очекивао«, одговори свештеник са суморном озбиљношћу. Кад су гости зачуђено погледали у његов достојанствени стас, објасни им архиепископ с исто тако трагичним лицем, да има већ два минута, како своју леву ногу, у којој је наједанпут осетио болове, добро штита, али да то штитање ни најмање не осећа. »Опростите, преосвећени архиеписконе, обрати се домаћица насмешена лица ка старом господину, »опростите што вам противуречим, али ова последња два минута ви нисте штитали себе него моју маленкост!«

РАСПРОДАЈА

РАСПРОДАЈЕ

Градња код Београда

ЈЕДНУ ВЕЛИКУ ПАРТИЈУ

САМИХ

КАПУТА ЗИМСКИХ

кратких и дугачких више сорте

од добрих штофова

и

ВРЛО УКУСНО ИЗРАЂЕНИ

СТОВАРИШТЕ ГОТОВОГ ОДЕЛА

ЕШКЕНАЗИ И ХЕРЦОГ

Београд

Васина улица бр. 12.

3, 1—10

Шабац

у кући Крмановића на
великој пијаци.

РАСПРОДАЈА

ЦВЕТАРСКА ТРГОВИНА

ТОДОРА МРАОВИЋА — БЕОГРАД

Има сваки дан природних свежих ружа, камелија
Бурђенка, каранфила, зумбула и т. д.

Израђује:

Пукете деверске у најфинијим свиленим манжетнама;

Пукете за честитања прошевине, концерте и т. д.

Корпе разне елегантне од свежег природног и вештачког цвећа;

Пукете за прса у разним величинама и облицима;

Венце од свежег и природног лишћа и цвећа за погребне;

Венце уметничке од лавровог лишћа са траком и без траке;

Венце од природног сувог цвећа за погребне и у опште за гробове. Ово се цвеће на гробовима најдуже држи;

Палме разне величине природне, препариране у врло великом избору. Ове се палме не разликују од свежих;

Пукета макартових за украс салона, најлепше ранжирани од финог обојеног и бронзаног материјала.

Израда је најмодернија и врло укусна.

Услуга тачна и солидна. Цене умерене.

За унутрашњост шаље жељезницом и поштом брижљиво упаковано, тако, да стоварење од 4 до 5 дана издржи цвеће потпуно свеже.

Адреса за телеграм: Мраовић Београд.

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ БЕОПЛАТНО.

„Чујте ме, најпосле, с тим вашим
Голдонијем!“ викну Беголи. „Метните
Голдонија на теразије, којима ви мерите
модерну комедију, па беге наћи, да он
исто толико вреди, колико ја или који
други садашњи писац комедија.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

У ГОСТИОНИЦИ

Келнер! Овај сир није за јело... по-
гледајте... како се сам миче...

— Ох, господине, није то никакво
чудо, у овом времену аутомобила!

— Куваре, пази да војницима под-
једнако поделиш порције. Немој да буде
једна већа а друга мања!

— Не бојте се, капетане, све су мале!

АНЕГДОТА

Јевтин доручак Карла IV

Карло IV обилазио је једном — у
праћени своје многобројне свите — Шне-
ирску околину. Путујући тако, он из-
рази жељу, да би био рад доручковати
у једном замку, у ком је живео један
од његових чиновника. О томе факту
сачувао се у старој Шнеирској хроници
следећи врло занимљив догађај, који је
овде описан од речи до речи.

Чим владалац ступи у замак, одмах
рече господару замка, да гледа што
пре да им постави сто за доручак, и
да тај доручак буде што јевтинији.
Домаћин и не размисљајући много о
томе, а да би што пре до доручка до-
шао, он заповеди: да се одмах све свиње
из тога места скупе у један обор, па
да им се свима осеку репови и уши.
Та операција извршила се са врло стра-
шном циком несрећних жртава. Репови
и уши беху донети у кујну, где беху
врло укусно зготовљени на разне на-
чине, и привети за доручак. Доручак
је дакле врло брзо спремљен и беше
на задовољство свију. Непрестано за
време доручка владаоцу и његовој свити
изгледаше врло чудновато и непознато,
од чега ли једу они толике репове и
уши? Цар ће запитати управника замка
о томе, а овај му одговори:

— Ваше Величанство! Да' би стрп-
љења и чекања на доручак било што
мање, ја изабрах овај начин гошћења,
јер кад бих заклали неколико свиња или
друге какве живине, и кад бих од тога
спремао доручак, онда би то било много
спорије и много скупље; а овако ја се
промислих на набох да је овај начин
најбољи и најјевтинији, јер број свињ-
ских поданика вашег Величанства остао
је исти као и пређе, само им сада не-
достају уши и репови. Трошак дакле
није тако велики, а Ваше Величанство,
као и ваша благородна свита, епити су
и задовољни.

Такав одговор и тако брзо уготов-
љени доручак цару се веома допао.

с руског

Пет. Ј. Цветковић.

